

Dönüşüme Dair

Okuduğumda oldukça etkilendiğim, Franz Kafka'nın "Dönüşüm" adlı eseri hakkında düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

İnsanoğlu, her zaman "düşünebilen ve düşündüğünü aktararak çevresini etkileyebilen varlık" olarak tanımlanır. Ancak insanlar gerçekten de bu tanıma uyuyor mu ya da bu tanıma uyanlara gereken değeri verebiliyor muyuz? Ben hayır diyorum. Çünkü bütün yaptıklarımız, söylediklerimiz; kısaca hayatımızda olan herşey bir çizgide gidip geliyor. Bundan bıkan ya da bunu fark edip yaşamını renklendirmeye çalışanları da, aynı düşünmüyor ve yaptıklarımızdan farklı şeyler yapıyor diye toplumdaki dışlıyor. Belki de insanoğlunun en büyük eksikliği burada.

Şüphesiz ki Franz Kafka, Dönüşüm adlı eserini, insanlığın bu eksikliğini gözler önüne sermek için yazmış. Eserde, Gregor Samsa'nın başkalaşmasıyla, yani böceğe dönüşmesiyle, kalıplaşmış ilkelere başkaldıran ve kendi bireyliğini kabul ettirmeye çalışan bir insanın yaşadıkları anlatılıyor. Öyle ki, belli kalıplara karşı çıktığı andan itibaren toplumca ve hatta ailesi tarafından da istenmeyen/dışlanan Gregor Samsa, ne yapacağını şaşırmıştır. Gün geçtikçe de yalnızlığa itilir. Çünkü o, toplumdaki pasif rolünden sıyrılarak başkalaşmakta; yani olaması gerektiği gibi olmakla topluma karşı bir tür başkaldırı göstermiştir. Oysaki onun yaptığı yalnızca farklı olmak değil, aynı zamanda etrafına renk katmak ve bireyliğe adım atabilmektir.

Gerçekten de, Kafka'nın eserinde söz ettiği gibi sürekli birtakım kalıplarla hareket edersek, toplumdaki rolümüz çok küçük olur. Hiçbir zaman kendi benliğimizin farkına varamayız. Yaşamdaki gerçek rolümüz arka planda kalır.

Bir toplumdaki her insanın aynı düşündüğünü, aynı işleri yaptığını varsayalım. Sizce, o toplumda medeniyet adına, gelişmişlik adına bir ilerleme sağlanabilir mi? Bence sağlanamaz; çünkü ilerlemeyi sağlayan, bireysel farklılıklarımızdır. Neden herkes Ahmet Hamdi Tanpınar olup da "Huzur"u, Halit Ziya Uşaklıgil olup da "Mai ve Siyah"ı yazamaz? Bunun nedeni bireysel farklılıklarımızdır. Bu farklılıklar bizi, biz olmaya iter.

Sokrates'i ve birçok ünlü bilim adamını düşünelim. Neredeyse hepsi buldukları çağlarda düşüncelerinden, buluşlarından dolayı yadigar olmuşlardır. Hatta çoğu, ya sürgüne gönderilmiş ya da öldürülmüşler. Oysaki tek suçları farklı düşünmek ve insanlığa katkıda bulunmaktır. Ancak o çağlarda onları dışlayan toplum, şimdi onların düşünce ve buluşlarından yararlanıyor. Onlara minnettar değil miyiz?

Dolayısıyla Kafka toplumun bu gerçeğini en iyi şekilde ortaya koymuştur. Bizler de yaşamımızın renklenmesini ve birer birey olmak istiyorsak, belli kalıplardan uzak durabilmeyi öğrenmeliyiz. Bunun için de her zaman daha iyiye, daha doğruya ulaşmaya çalışmalıyız. Böyle olmazsa, yaşamımız boyunca aynı şey-

leri tekrarlamak zorunda kalırız. Bu da hem bizi hem gelecek kuşakları rahatsız eder.

Şu söz de çok hoşuma gidiyor: "Yerinde sayanlar, yürüyenlerden daha çok gürlütlü ederler!"

Elif Çağlar

Rize Anadolu Öğretmen Lisesi, Rize

Bilimsel Düşünmek

Bilimsel düşünmek, Evren'de her şeyin, hiç çözülemeyecekmiş gibi görünen şeylerin bile bilimsel bir açıklaması olduğunu kavrayabilmektir. Bilimsel düşünmek, geniş düşünmek demek. Herşeyi, Evren'deki yeri, bağlantıları ve anlamına göre değerlendirebilmek demek. Evren'de doğa yasaları, değişim ve bimselliğin dışında canlı-cansız hiçbir şeyin mutlak olmadığını, herşeyin birbirine bağlantılı olarak bir hareket, bir değişim halinde olduğunu ve Evren'de sürekli enerjinin maddeye, maddenin enerjiye dönüştüğünü, Evren'in bilimsel yasalara göre oluştuğunu kavrayabilmek demek. Doğa olaylarının yalnızca doğa yasalarından kaynaklandığını ve doğa yasalarının da canlılara ve biz insanlara ne olduğu ve olacağıyla ilgilenmediğini; yalnızca kurallara göre işlediğini fark edebilmek demek.

Bilimsel düşünmek, ezberciliğin tersine hiçbir şeyi olduğu gibi kabul etmemek, her duyduğunu, her okuduğunu, her gördüğünü ve hatta bilimi bile sorgulamaktır. Her şeyin "neden, nasıl, niçin" olduğunu merak etmek, araştırmak, okumak, gözlemlemek, incelemek, sınamak ve mantıksal, matematiksel, bilimsel açıklamasını bulmaya çalışmak; eleştirilere, yeniliklere ve gelişmelere açık olmaktır. Çünkü, bilim ve insanlık, bilinmeyenleri ve doğru bilinenleri sorgulayarak ilerler.

Bilimsel düşünmek, tutuculuğun, kapalılığın tersine yeniliklere ve gelişmelere karşı gelmek, engellemek yerine açık ve sabırlı olmak ve yanlışları düzeltmeye, zararları gidermeye, eksiklikleri tamamlamaya çalışmaktır.

Aydın kişi deyince okumuş kişi anlaşılır; oysa gerçek aydın olabilmek yalnızca okumuş olmakla olmaz; gerçek aydın bilimsel düşünen kişidir.

Nilüfer Tekin

Çaycuma Lisesi Öğretmeni, Zonguldak

Herkes Herşeyi Biliyor, Aman Ne Güzel!

İnsanlar "laf olsun torba dolsun" hesabında. Ama gel gör, kafasını torbaya sokup, "bu torbanın altı delikmiş, şuna bir el atayım da yama yapayım" diyen pek az kişi var.

Şöyle etrafıma bakıyorum, konuşulanlara kulak veriyorum da, maşallah herkes herşeyi biliyor. Gerekirse herkes bir anda profesör kesiliveriyor. Ama söylediklerini yaşama geçirenlerin sayısına baktığınızda durum hiç iç

açıcı değil; çok az. Bu çok az insanın yarısı da işi yarı yarıya yapıyor. Bunları da saymazsak, geriye gerçekten çok az insan kalıyor.

Bence yalnız sözle değil eylemlerimizle de sorunları çözmeye katılsak her şey çok çabuk değişecektir. (Bu yazıyı okuduktan sonra aynaya bir bakın: Ben o az insanlardan mı diyorsanız, bir kez daha aynaya bakın.)

Mert Ataç

Kocaeli Üniversitesi Makine Müh.

Mucizeler Adasına Yolculuk

Silke adında 9 yaşında dünya tatlısı bir kız çocuğu varmış; ama bu çocuk çok hastaymış. Böyle başlıyor, TÜBİTAK'ın yayımladığı kitaplardan biri olan "Mucizeler Adasına Yolculuk". Bu kitapta, gerçek yaşamdan alınmış ve hepimizin başına gelebilecek olaylar anlatılıyor. Silke o kadar hasta ki babası işyerinde beynini tam toplayamadığı için işinden istifa ediyor. Çünkü zorla büyüttüğü yavrusunu ölüm her gün kemirerek zayıf düşürüyor. Doktorlarının önerisiyle Silke'yi deniz gezisine çıkarmak için evlerini satıp tekne alırlar. Biricik yavrularını kaybetme duygusu sanırım bizler gibi anne babalar içinde yıkım olurdu. Ama Silke'nin annesi ve babası pes etmiyor, ellerinden geleni yapıyorlar. Bu deniz yolculuğunda nelerle karşılaşmıyorlar ki? Teknelere kaçak binen Kostas'ı başlangıçta reddedip, sonra liman polisleri onu bulmasını diye minicik teknede ilginç saklama yöntemlerinden tutun da, Akdeniz'in mükemmeliğine kadar. Deniz havası ve sevgi Silke'nin hastalığına çözüm oluyor. Aile, çocuklarının hastalığının tek sorumlusunun gelişmekte olan teknoloji olduğunu da fark ediyor. Ülkelerini bırakıp başka bir ülkeye yerleşmeleri, devamında da yaşama sıfırdan başlamaları. Bu mutluluğu, okurken biz de tadabiliyoruz. Mükemmel bir yalnızlıkla ve herkesin anlayabileceği bir dille yazılmış gerçek ve yaşanmış bir öykü. Hepimizin başına gelebilecek bir olay ve çok güzel bir ders içeren bu kitabı okumanın tam sırası diye düşünüyorum. Özellikle bu günlerde teknoloji ve çevre çatışması, yok olan akciğerlerimiz, ormanlarımız, değişen iklimimiz (yaz ortasında seller, kasırgalar), temiz ve bol oksijenli hava için her geçen gün yükseklere çıkma isteğimiz (yaylalara olan ilgi), dünya üzerinde her gün nesli tükenen onlarca bitki ve hayvan ve son olarak bilim insanlarının tüm ülke başkanı ve başbakanlarını uyardığı küresel ısınmaya dayalı çevre felaketleri senaryosu. Yoksa sürecin içinde olduğumuz için bir şeyleri mi, fark edemiyoruz ya da şöyle sormalıyım: acaba bir şey adım adım yaklaşıyor da biz mi göremiyoruz?

Fatih Bozyiğit

Zafertepeçalköy İlköğretim Okulu
Fen Bilgisi Öğretmeni/Altıntaş - Kütahya

Değerli Okurlar, görüşlerinizi

400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" adresine gönderebilirsiniz. Görüşler aktarılacak 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınılmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz:

Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Gülğün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77